

„Naznačujú, že sme nepriatelia, ale to nie je pravda. Pápež František miluje úprimnosť.“ Najnovší rozhovor s kardinálom Robertom Sarahom

11. marca 2021 ✝ Cirkev ✝ Rozhovory

Taliansky portál Il Foglio priniesol včera rozhovor s bývalým prefektom Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí Robertom Sarahom. Rozhovor s kardinálom Sarahom viedol Matteo Matuzzi.

Vyjadril sa v ňom o svojom vzťahu k pápežovi Františkovi a aj o knihe, ktorú napísal spolu s emeritným pápežom Benediktom XVI. Témou rozhovoru bola aj nemecká Synodálna cesta, riziko tichej apostázy, ale aj fámy o údajných sporoch s pápežom Františkom, ktoré komentoval:

„Poslušnosť voči pápežovi nie je iba ľudská potreba, je to aj o poslušnosti voči Kristovi. Aj keď niektorí novinári ustavične opakujú obvyklé nezmysly, ja som sa nikdy nestaval proti pápežovi.“

Kardinál Robert Sarah, už niekoľko týždňov emeritný prefekt Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí, autor kníh, ktoré sa rýchlo stali bestsellermi (čo dosť udivuje vzhľadom na komplexnosť jeho diel a na to, že dnes ľudia neradi čítajú), vysvetľuje svoj pohľad na súčasné a budúce výzvy Cirkvi, na jeho vzťah s Františkom očistený od klebiet – aj tých v médiách – často nepríjemných, o tom, čo sa stalo po vydaní pred vyše rokom knihy Z hĺbky srdca s predslovom Benedikta XVI. Mnohí boli prekvapení jeho náhlým odchodom z funkcie predovšetkým preto, že nástupca na čele Kongregácie nebol menovaný, hoci iba pred pár mesiacmi bolo predĺžené jeho zotrvanie v úrade.

Čo sa stalo?

Ako všetci kardináli, aj ja som podľa platných noriem vlani v júni odovzdal Svätému Otcovi list o rezignácii z úradu prefekta Kongregácie pri príležitosti mojich sedemdesiatych piatich narodenín. Pápež ma požiadal, aby som pokračoval v službe univerzálnej Cirkvi *donec aliter provideatur*, čiže „dovtedy, kým Svätý Otec nerozhodne inak“. Pred niekoľkými týždňami mi oznámil, že sa rozhodol prijať moju rezignáciu. Okamžite som mu povedal, že som šťastný a vďačný za jeho rozhodnutie. Často som to opakoval: **Poslušnosť voči pápežovi nie je iba ľudská potreba, je to aj o poslušnosti voči Kristovi, ktorý do čela Cirkvi postavil apoštola Petra a jeho nástupcov.** Som šťastný a hrdý na to, že som slúžil trom pápežom: svätému Jánovi Pavlovi II., Benediktovi XVI. a Františkovi v rímskej kúrii viac ako dvadsať rokov. Snažil som sa byť lojálnym, poslušným a pokorným služobníkom evanjeliovej pravdy. Aj keď niektorí novinári stále opakujú tie isté nezmysly, nikdy som sa nestaval proti pápežovi.

Ako si spomínate na svoju službu v dikastériu, ktoré sa zaoberá liturgiou?

Niektorí považujú vedenie tohto dikastéria za čosi ako čestnú funkciu, ktorá nemá veľký význam. Ja sa naopak domnievam, že zodpovednosť za liturgiu nás stavia do centra Cirkvi, do dôvodu jej existencie (*raison d'être*). Cirkev nie je administratívnou ani ľudskou inštitúciou. Cirkev tajomne predlžuje prítomnosť Krista na zemi. „*Liturgia*“, hovorí II. vatikánsky koncil, „*je vrcholom, ku ktorému smeruje činnosť Cirkvi, a zároveň prameňom, z ktorého prúdi všetka jej sila.*“ (*Sacrosanctum Concilium*, č. 10) A „*ako dielo Krista Kňaza a jeho tela, ktorým je Cirkev, je nanajvýš posvätnou činnosťou, ktorej účinnosti sa ani významom, ani stupňom nevyrovná nijaká iná činnosť Cirkvi.*“ (porov. *Sacrosanctum Concilium*, č. 7)

Cirkev existuje preto, aby Bohu dávala ľudí a ľuďom Boha. A práve toto je úloha liturgie: adorovať Boha a komunikovať božskú milosť dušiam. Keď je liturgia chorá, je ohrozená celá Cirkev, pretože jej vzťah s Bohom je nielenže oslabený, ale aj hlboko poškodený. Cirkev preto riskuje, že sa odlúči od svojho božského prameňa, aby sa stala autoreferenčnou inštitúciou. Veľmi ma zarmucuje, keď sa veľa hovorí o Cirkvi, že potrebuje reformu. Hovoríme ale o Bohu? Hovoríme o diele vykúpenia, ktoré Kristus uskutočnil hlavne prostredníctvom veľkonočného tajomstva svojho požehnaného Umučenia, o Jeho zmŕtvychvstaní a jeho slávnom nanebovstúpení, veľkonočnom tajomstve, pri ktorom „*svojou smrťou našu smrť premohol a svojím zmŕtvychvstaním obnovil nám život?*“ (*Sacrosanctum Concilium*, č. 5) Nehovorme o sebe, obráťme sa k Bohu!

Toto je vec, ktorú roky opakujem znova a znova: Ak Boh nie je v centre života Cirkvi, potom je v ohrození života. To je určite dôvod, prečo Benedikt XVI. povedal, že kríza Cirkvi je v podstate krízou liturgie, pretože je to kríza vzťahu s Bohom. Aj z tohto dôvodu som nasledujúc Benedikta XVI. trval na tom, že účelom liturgie nie je sláviť spoločenstvo alebo človeka, ale Boha. Toto veľmi dobre znázorňuje orientácia liturgického slávenia. „*Tam, kde nie je možná priama orientácia na východ, hovorí Benedikt XVI., môže kríž slúžiť ako vnútorná orientácia viery. Musí sa umiestniť do stredu oltára a naň zamerať pohľad kňaza a modliaceho sa spoločenstva. Týmto sa prispôsobujeme starodávnomu pozvaniu k modlitbe, ktorá otvára Eucharistiu: Conversi ad Dominum, „Obráťte sa k Pánovi“. Hľadíme spolu na Toho, ktorého smrť nám dáva život, Toho, ktorý stojí pred Otcom, berie nás do náručia a robí z nás živé a nové chrámy Ducha Svätého.*“ (porov. 1Kor 6, 19)

„Keď sa všetci spoločne obrátia ku krížu, nebude hroziť, že spoločenstvo bude priveľmi ľudsky zahľadené do seba a uzatvárať sa. Otvorme svoje srdcia Božej invázii.

“ Nakoniec, ako hovoril Joseph Ratzinger „*myšlienka, že v modlitbe sa musia kňaz a ľudia na seba dívať, sa zrodila až v modernom kresťanstve, starému kresťanstvu je to úplne cudzie. Je isté, že kňaz a modliaci sa ľud sa neobracajú k sebe, ale k jedinému Pánovi, Kristovi, ktorý nám v tichosti vychádza v ústrety.*“ (Joseph Ratzinger, Predhovor k zväzku XI *Opera omnia: Teologia della liturgia*, Paríž, *Parole et Silence*, 2020.) Aj preto som trval na tom, že v liturgii je potrebné vytvoriť priestor pre ticho. Keď človek mlčí, necháva miesto pre Boha. Naopak, keď sa liturgia stane priveľmi „zhovorčivou“, zabúda, že kríž je jej stredom a všetko sa organizuje okolo mikrofónu. Všetky tieto otázky sú kľúčové, pretože ovplyvňujú miesto, ktoré dávame Bohu. A bohužiaľ, stali sa ideologickými.

Čo máte na mysli, Eminencia, keď hovoríte o „ideologických“ otázkach?

V dnešnej Cirkvi sa často správame, akoby všetko bolo otázkou politiky, moci, vplyvu a vnucovania hermeneutiky II. vatikánskeho koncilu v úplnom protiklade s Tradíciou. Tieto frakčné boje mi spôsobovali

veľkú bolesť. Keď som hovoril o orientácii liturgického slávenia, povedali mi: „*Ste proti II. vatikánskemu koncilu!*“ Je to pomýlené! Myslím si, že boj medzi progresívcami a konzervatívcami nemá v Cirkvi zmysel. Tieto kategórie sú politické a ideologické. Cirkev nie je arénou politického boja. Dôležité je iba ustavične prehľbovať vzťah s Bohom, stretávať sa s ním a pokorne pred ním kľačať a uctievať ho. **Keď ma pápež František vymenoval, dal mi dva pokyny: do praxe uvádzať Konštitúciu o liturgii II. vatikánskeho koncilu a oživovať liturgické dedičstvo Benedikta XVI.** Som hlboko presvedčený, že tieto dva pokyny predstavujú jeden smer. Pretože Benedikt XVI. je určite osobnosť, ktorá do hĺbky pochopila II. vatikánsky koncil. Najlepší spôsob ako aplikovať koncil je pokračovať v liturgickom diele Benedikta XVI. Bohužiaľ, niektorí ideológovia chcú proti sebe postaviť Cirkev predkoncilovú a pokoncilovú. Rozdeľujú, konajú diablove dielo. Cirkev je jedna, nemení svoj smer, pretože jej zakladateľ „*Ježiš Kristus je ten istý včera i dnes a naveky!*“ (Hebr 13, 8)

Cirkev ide k Bohu, orientuje nás k nemu. **Od vyznania viery svätého Petra po pápeža Františka cez II. vatikánsky koncil nás Cirkev smeruje ku Kristovi. Dať liturgii posvätný charakter, nechať priestor pre ticho a niekedy sláviť smerom na východ, ako to robí pápež František v Sixtínskej kaplnke alebo v Lorete, znamená hlbokým a duchovným spôsobom uvádzať do praxe koncil.** Musím spomenúť jednu mimoriadnu zhodu okolností: v deň oznámenia môjho vystriedania mi emeritný pápež Benedikt XVI. poslal francúzske vydanie svojich diel o liturgii. Videl som v tom pozvanie od Prozreteľnosti pokračovať v tejto práci na obnovení liturgie, ktorá vracia Boha späť do centra života Cirkvi.

Hovorili ste o pápežovi Františkovi. Ako prebiehala spolupráca s ním? Boli ťažkosti?

Niektorí bez akéhokoľvek dôvodu a bez konkrétnych a dôveryhodných dôkazov naznačujú, že sme nepriatelia, ale to nie je pravda. Pápež František miluje úprimnosť. Napriek bujnej fantázii novinárov sme vždy spolupracovali s veľkou jednoduchosťou. Napríklad pápež František veľmi dobre pochopil knihu *Z hĺbky srdca*, na ktorej som spolupracoval s Benediktom XVI.

Neskrýval som pred ním moje obavy o eklesiologické dôsledky spochybňovania kňazského celibátu. Keď ma po vydaní tejto publikácie prijal, podporoval ma a povzbudzoval, zatiaľ čo médiá ma obviňovali, že nehovorím pravdu. Čítal a podľa všetkého ocenil výtlačok s venovaním, ktorý mu poslal pápež Benedikt XVI. Pri tejto príležitosti som zakúsil, že pravda vždy víťazí nad klamstvom. Nemá zmysel vstupovať do veľkých komunikačných kampaní. Treba len odvahu zostať úprimný a slobodný. Podpora pápeža Františka, neustála náklonnosť emeritného pápeža Benedikta XVI. a tisíce ďakovných posolstiev od kňazov a laikov z celého sveta mi umožnili pochopiť hĺbku posolstva Vzkrieseného Ježiša: „*Nebojte sa!*“

Ako vidíte budúcnosť Cirkvi?

Som členom Kongregácie pre kauzy svätých. Tam s nesmiernou radosťou vidím, ako Cirkev žiari svätosťou. Sme šťastní z toho, že tolko synov a dcér Katolíckej cirkvi berie evanjelium a všeobecné povolanie k svätosti vážne. Skutočne „*z boku Krista zosnulého na kríži sa zrodilo obdivuhodné tajomstvo celej Cirkvi.*“ (*Sacrosanctum Concilium*, č. 5)

Napriek tomu, čo hovoria „*slepí od narodenia*“, a napriek mnohým hriechom jej členov, je Cirkev krásna a svätá. Je to rozšírenie Ježiša Krista. **Cirkev nie je svetská inštitúcia, jej zdravie sa nemeria jej mocou a vplyvom. Cirkev dnes prežíva Veľký piatok. Zdá sa, že do lodky vniká voda zo**

všetkých strán. Niektorí ju zrádzajú zvnútra. Mám na mysli drámu a hrozné zločiny pedofilných kňazov. Ako by mohla byť jej misia plodná, keď toľko lží zakrýva krásu Ježišovej tváre? Iní sú v pokušení zradiť, opustiť loďku a nasledovať prúdy, ktoré sú v móde. Mám na mysli pokusy v Nemecku súvisiace so Synodálnou cestou. Človek si kladie otázku, čo z evanjelia zostane, keď sa to všetko skončí: skutočne tichá apostáza. Ale Kristovo víťazstvo vždy prechádza krížom. Cirkev musí ísť na kríž a na Veľkú sobotu prežívať hlboké ticho. Musíme sa modliť s Máriou v blízkosti Ježišovho tela. Hľadiet, modliť sa, konať pokánie a odčisťovať, aby sme lepšie ohlasovali víťazstvo Vzkrieseného Krista.

A Vy teraz čo budete robiť?

Neprestanem pracovať. Taktiež som rád, že mám viac času na modlitbu a čítanie. Budem ďalej písať, rozprávať, cestovať. Tu v Ríme naďalej prijímam kňazov a veriacich z celého sveta. Cirkev viac ako kedykoľvek predtým potrebuje biskupov, ktorí jasne, slobodne a verne hovoria o Ježišovi Kristovi a o doktrínálnom a morálnom učení evanjelia. V tejto misii mienim pokračovať a ešte ju rozšíriť. **Musím naďalej pracovať v službe jednoty Cirkvi, v pravde a v láske.** Rád by som so všetkou pokorou naďalej premýšľal, modlil sa, povzbudzoval k odvahe a k viere mnohých kresťanov, ktorí sú zmätení a dezorientovaní z mnohých kríz, ktoré v súčasnosti prežívame: antropologická kríza, kultúrna kríza, kríza viery, kňazská kríza, morálna kríza, ale predovšetkým kríza nášho vzťahu s Bohom.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/naznacuju-ze-sme-nepriatelia-ale-to-nie-je-pravda-papez-frantisek-miluje-uprimnost-najnovsi-rozhovor-s-kardinalom-robertom-sarahom/>